

ΠΛΑ.Ι ΣΤΗΝ ΚΟΥΝΙΑ

(Σκίτσο του κ. Γερ. Γρηγορί)

ΝΑΥΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΠΙΟΜΜΑΡ

ΕΝΑ ΤΙΜΙΟ ΨΕΜΜΑ

—Εμένα, ένα κονιάκ, είπα.
—Καί μένα, με την άδειά σας, ένα διπλό ρουμί, Ραυμόνδη! Είπε ο μπάρμπα Κόντ.

Η κοκκινομαυλούσα κοπέλλα σκούπισε το τραπέζάκι μας με την πετσέτα της κι έγινε πως κατάλαβε.

Ο μπάρμπα Κόντ είχε διαλέξει εκείνο το καφενεδάκι, γιατί μπροστά του απλώνονταν το παλιό λιμάνι της Μασσαλίας μ' όλη του τη γραφική κίνηση. Ο μπάρμπα Κόντ τα παρακολουθούσε όλα, μ' ένα βλέμμα γεμάτο νοσταλγία. Παλιός ναυτικός, όλη του τη ζωή την είχε περάσει στη θάλασσα.

Μου είχαν πη: «Θέλεις ν' ακούσης θαλασσινές ιστορίες; Πηγαίνε να θρής τον μπάρμπα Κόντ... Θά σου διηγηθῆ την ιστορία του «Μπεραντζέ». Την ξέρουν πολλοί αυτή την ιστορία. Μά πρέπει να την ακούσης απ' το στόμα του μπάρμπα Κόντ... Θά σου τὰ πῆ όλα ὅπως έγιναν, ἐκτός απ' τὰ λεφτά που του πρόσφεραν γιὰ νὰ μαρτυρήσει... Μὲ τὸν καιρὸ, αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς ὀλο καὶ μεγαλώνει μέσα στὴ φαντασία του.

—Τοῦ πρόσφεραν χρῆματα; Γιὰ ποῖο λόγο;
—Καλύτερα νὰ σοῦ τὰ πῆ ὁ ἴδιος ὅλα. Θά τὸν θρῆς στὴν προκυμια, στὶς θάρκες. Δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει οὔτε μιὰν ὥρα μακριὰ ἀπ' τὴ θάλασσα καὶ τοὺς θαλασσινοὺς.

Νά λοιπόν, ποῦ εἶχα τώρα μπροστὰ μου τὸν μπάρμπα Κόντ, μὲ τὸ διπλὸ ποτήρι του γεμάτο, εὐχαριστημένο, ἱκανοποιημένο ἀπ' αὐτὸ τὸ πρακτικὸ δῆγμα τῆς συμπαιθείας μου. Δὲν δυσκολεύτηκα διόλου νὰ τὸν κάνω νὰ μιλήσῃ. Μὲ πήρε, φαίνεται, ἀπὸ καλὸ μάτι, γιὰ τὰ ποῦρα που τοῦ πρόσφερα κι' ὅταν τοῦ εἶπα νὰ πῆ τὸ ρουμί του γιὰ νὰ τοῦ φέρουν κι' ἄλλο, ἄρχισε νὰ λέη μοναχὸς του:

—Σὰς εἶπανε πὼς ἤμουνα μὲ τὸ «Μπεραντζέ»; Μάλιστα, κύριε, ὄχι τὰ χρόνια, κοιτὰ στὸν καπετὰν Ζουλιέν... Ἄλλες ἐποχὲς τότες, ἄλλες συνήθειες. Μένανε χρόνια στὸ ἴδιο καράφι, ὄχι σὰν καὶ σήμερα, ποὺ οἱ ναυτικοὶ ἀλλάζουν κάθε μέρα καράφι. Περνούσαμε καλὰ, σὰν μιὰ οἰκογένεια.

...Ὁ Ζουλιέν εἶχε βέβαια κι' αὐτὸς τὰ ἐλαττώματά του, ἦταν φωνακλάς, ἔθριζε ἄσκημα, τοὺς προτιμῶ ὅμως αὐτοῦ τοῦ εἴδους τοὺς ἀνθρώπους, παρά κάτι ἄλλους, ἀμίλητους, μὲ τὸ στόμα σφιγτοκλειδιμένο. Ἦταν ἀνοιχτόκαρδος ἄνθρωπος, καλὴ καρδιά. Ὅλο ελαστημοσες, θέβαια, μπορούσες ὅμως νὰ κουβεντιάσῃς μαζί του. Ἴσως ν' ἀκούσατε γιὰ τὸν καπετὰν Ζουλιέν κι' ἀπὸ ἄλλους. Μὴν εἰδαστε τὸ μηχανικὸ μας, τὸν Καντάλ; Ὅχι; Δὲν θά βθαίνατε τίποτ' ἀπ' αὐτόν. Ἦτανε κάτῳ στὴ μηχανή του, δὲν μπορεῖ νὰ ἐξήρῃ... Κι' εἴπεται εἶνε καὶ ψεύτης, στριμμένος ἄνθρωπος. Ἄ! αὐτὸς, εἰγούρα θά τις δε-

χότανε τὶς εἰκοσι χιλιάδες τοῦ μου πρόσφεραν ἔμένα, γιὰ νὰ πῶ κακοήθειες!

—Μπα; Ἐκανα τόγος ἀπὸ τὸν ἄνθρωπος, σοῦ πρόσφεραν εἰκοσι χιλιάδες γιὰ νὰ πῆς ψέμη τίποτ' ἄλλο. Ὅχι, δηλαδῆ, ψέμη τίποτ' ἄλλο. Γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, μοῦ τὰ δίναν... Τὴν ἀλήθεια... Ἦτανε ὅμως κάτι που δὲν μπορούσα ἐγὼ νὰ τὸ χωνέσω, καὶ λαθβαίνετε!...

—Τί νὰ σοῦ πῶ, μπάρμπα Κόντ. Ἐτυχε πολλές φορές ν' ἀκούσω πὼς ἔδωσαν σ' ἀνθρώπους λεφτὰ γιὰ νὰ ποῦν ψέμματα στὸ δικαστήριο. Ποτὲ ὅμως, γιὰ νὰ ποῦν τὴν ἀλήθεια...

—Καὶ ὅμως, ἔστ' οἶνε. Θά ὀητε... Εἶνε λιγάκι μπλεγμένα τὰ πράγματα: Ἦτανε σκοτάδι πίσσα... Μπορῶ, εἴπατε, νὰ παραγγεῖλω καὶ δεύτερο ρουμί...

—Καὶ δεύτερο καὶ τρίτο, μπάρμπα Κόντ.
—Στὴν ὑγεία σας τὸ λοιπόν, Ραυμόνδη, ἐν' ἀκόμα, διπλό...

Ἦμαστε στ' ἀνοιχτὰ τῆς Ἰσπανίας, κοντὰ στὸ Φινιστέρο, ἀριστερὰ. Τραβούσαμε γιὰ τὴ Μασσαλία, ἀπ' τὸ Μποριτώ, μὲ μιὸ φορτίο.

...Ὁ καπετὰν Ζουλιέν εἶχε ἀρροπορήσει τὴν ἀναχώρησί μας ὅσο μπορούσε, γιὰτὶ περίμενε νέα, ἀπ' τὴ γυναίκα του, ποῦ ἦταν ἐτοιμὸγεννη, καταλαβαίνετε. Πρέπει νὰ σὰς πῶ, πὼς εἶχε παντρευτῆ δυὸ χρόνια πρὶν πάρεῖ τὴ σύνταξί του καὶ κείνο ἦταν τὸ τελευαίό του ταξεῖδι μαζί μας. Ἦμαστε ὀλοι μας λυπημένοι, ποῦ θά τὸν χάναμε, τέτοιο καλόκαρδο καπετάνιο! Κι' ἀπὸ τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη, περίμενε νὰ μάθῃ νέα ἀπ' τὴ γυναίκα του.

...Τέλος ἀποφάσισε νὰ ξεκινήσουμε, ἀφοῦ συνεννοήθηκε μὲ τοὺς ἀσυρματιστὲς στὸ Μποριτώ νὰ τοῦ τηλεγραφήσουν, μόλις φτάσει ἢ εἰδησι. Εἶγαμε, θλέπειε, ἀσύρματο στὸ «Μπεραντζέ». Καὶ δὲς ἀτυχία! Τὸ τηλεγράφημα μὰς ἦρθε μέσα στὴ νύχτα, κατὰ τὴς δυὸ ἡ ὥρα, καθὼς περνούσαμε ἀνοιχτὰ ἀπ' τὸ Φινιστέρο, ὅπως σοῦ εἶπα. Νύχτο πίσσα θεοσκοτέινη. Εἶχα βάρδια στὸ τιμόνι κι' ἀνοιγα διάπλατα τὰ μάτια μου, μὴ θρεθῆ τίποτε μπροστὰ μου. Πλέαμε μάλιστα πέρ' ἀπ' τὴν κανονικὴ γραμμὴ γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, στ' ἀνοιχτὰ. Μπορούσα νάμαι ἄσυχος.

...Ἐτσι ποῦ λές, ἔφτασε τὸ τηλεγράφημα. Τὸ ἀπάξει συγκινημένος ὁ καπετάνιος ἀπ' τὰ χέρια τοῦ ἀσυρματιστῆ κι' ἀρχίζει νὰ ἐρωπνίζῃ χαρούμενος:

—Ἀγὸρί! παιδιά! ἀγὸρί! Γυῖος εἶνε!
...Ἰστερα τὸν γάσασε λιγά λεπτὰ, γιὰ νὰ ξαναφανῆ μ' ἕνα καλὸθὰ γεμάτο μπουκάλες:

—Ὅλοι στὸ κατὰστρωμα! φώναξε. Νὰ ποῦμ' ἕνα ποτήρι σαμπάνια στὴν ὑγεία τῆς γυναίκα μου καὶ τοῦ γιου μου!

...Αὐτὸς ἦταν ὁ καπετὰν Ζουλιέν. Ἄντρας μὲ τὰ ὄδρα του, ὀχι ἀστεία, λεβεντιά!...

...Ἐγὼ τουρτουρίζα στὴ θέσι μου κι' εἶλαμε μὲ τὸ νοῦ μου: «Θά μου φυλάξουνε, βέβαια, τὸ μερτικὸ μου. Ἄλλο εἶνε ὅμως

